

Nacrt izvještaja strateške procjene pokazuje da bi uticaj na turizam i druge socioekonomske i komponente životne sredine mogao bi biti negativan u slučaju krupnih akcidentalnih situacija.

Konflikti lokalnog stanovništva sa stranim radnicima: Prema slovu Nacrta, zapošljavanje radne snage iz inostranstva će biti neophodno, zbog nedostatka iskustva lokalnog stanovništva u naftnoj industriji, ali će to proizvesti negativne efekte.

„To bi moglo dovesti do konflikata izazvanih većim procentom stranih radnika, naročito što lokalno stanovništvo može shvatiti inostrane radnike kao uljeze, a njihovo prisustvo kao razlog za gubitak njihovih sredstava za život. Takva situacija može potencijalno izazvati lokalnu frustraciju koja može rezultirati izbijanjem konflikata i, u najgorem slučaju, završiti nasiljem ili vandalizmom“, konstatuje se u dokumentu koji je Vlada razmatrala na prošloj sjednici.

Zbog toga se u SPU predlaže da koncesionari razviju jasnu strategiju zapošljavanja domaće radne snage.

„Operateri treba da razviju jasnu “Strategiju zapošljavanja”, baziranu na dostupnosti i kvalifikovanosti lokalne radne snage. Cilj ove strategije treba da bude maksimalno zapošljavanje lokalne radne snage sa i bez iskustva. Strategija takođe treba da ima za cilj minimiziranje mogućnosti za konflikt zbog udjela lokalne i inostrane radne snage u zapošljavanju, i mogućnosti za zapošljavanje treba da budu naglašene u medijima i na univerzitetima, kako bi se upravljalo očekivanjima“, predlaže se u dokumentu.

Pritisak na državne organe, bolnice i luke: Obradivači Nacrta smatraju da će program istraživanja nafte dovesti i do pritiska na javne službe.

„Troškovi i zahtjevi Programa i ogromne radne snage će nametnuti pritisak na javne i ostale službe, kao što su bolnice, prevoz, stanovanje, itd. Takođe, prevoz osoblja, roba i materijala u radna područja će dovesti do povećanih zahtjeva u transportu i povećaće pritisak na luke koje će koristiti uslužna plovila“, kaže se u Nacrtu

Kao mjeru, operateri treba da pripreme i primijene “Strategiju nabavke i snabdijevanja”, sa ciljem da se makimiziraju benefiti po lokalnu, pokrajinsku i nacionalnu privredu.

Slijedi rast inflacije: Program istraživanja i eksploatacije nafte dovešće i do povećanja cijena, što u ovakvoj ekonomskoj situaciji, nije dobra vijest za naše građane.

„Očekuje se da porast potražnje za robom i uslugama za potrebe istraživanja i eksploatacije nafte dovede do povećanja nivoa cijena. Prisustvo inostrane radne snage može dovesti do ponude novog i većeg asortimana usluga i roba na lokalnom tržištu, kako bi se zadovoljila potražnja. Očekuje se da će lokalne firme htjeti da svoje robe i usluge stranoj radnoj snazi ponude po većim cijenama. Kao dio njihove Korporativne šeme društvene odgovornosti,

operaterima naftom i gasom se preporučuje da istraže mogućnosti za pomaganje projekata u sferi društvene i zdravstvene infrastrukture, da promovišu turizam, obrazovanje i naučna istraživanja“, preporučuju obrađivači.

Uticaji na opšte zdravlje i bezbjednost: Istraživanje i proizvodnja nafte i gasa mogu uzrokovati probleme u javnom zdravlju, naročito u slučaju akcidentnih situacija.

„Nafta izaziva čitav niz zdravstvenih problema, bilo direktnim izlaganjem nafte u slučaju izlivanja, bilo indirektnim izlaganjem. Sporo curenje nafte i drugih zagađivača prilikom bušenja i transporta brodovima može izazvati kontaminaciju ribljeg fonda, koji se izlovljava rekreativno ili komercijalno. Konzumenti takve ribe su izloženi tim hemikalijama. Problemi sa javnim zdravljem i bezbjednošću su uobičajeni u slučaju izlivanja nafte. Akutni zdravstveni efekti usled evaporacije isparljivih komponenti nafte uključuju glavobolje, mučninu, povraćanje, iritaciju očiju, pogoršanje simptoma astme, iritaciju gornjeg disajnog sistema, vrtoglavicu, bol u nogama i leđima, i psihološke bolesti kao što su anksiozni poremećaj i sindrom post-traumatskog stresa“, konstatuju obrađivači.

U slučaju erupcije na bušotini, u vazuh će biti emitovane različite vrste zagađivača, koji mogu izazvati negativne zdravstvene efekte.

„Međutim, kako ove operacije nisu dozvoljene na udaljenosti manjoj od 3 km od obale, mogućnost da ovi zagađivači dospiju na kopno zavisi od količine emitovanih gasova, vremenskih uslova i pravca vjetra. Očekuje se da će aktivnosti na nafti i gasu imati mali uticaja na javno zdravlje pod normalnim uslovima funkcionisanja obzirom da emisije u vazduh i more moraju da budu u granicama definisanim u strogim nacionalnim i međunarodnim standardima i politikama, a posebno obzirom na ograničenu izloženost opšte populacije“, upozorava se u Nacrtu strateške procjene.

Zdravlje radnika: Radnici u naftnoj i gasnoj industriji, prema Nacrtu, na moru mogu biti izloženi nekoliko zdravstvenih i bezbjedonosnih problema, usled izlaganja visokim nivoima buke i vibracija, zagađivača vazduha i radioaktivnih materijala.

„Da bi se ublažili ovi uticaji, koncesionar mora pripremiti Plan zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu i zaštite životne sredine i Plan aktivnosti u vanrednim situacijama, a referent-oficir za zaštitu zdravlja i bezbjednosti na radu i zaštitu životne sredine mora biti prisutan na licu mjesta, da osigura pravilnu primjenu Plana, njegovo poštovanje od strane radnika, periodično mjerenje lične izloženosti radnika zračenju i nošenje odgovarajuće lične zaštitne opreme. Nivo buke treba održavati ispod nivoa buke na radnom mjestu, propisanom od strane Međunarodne finansijske korporacije (IFC). Lični zdravstveni problemi uključuju kvalitet vode, higijenu hrane, legionarsku bolest i druge pojave infekcija. Iako generalno striktno kontrolisani u industriji, ovi problemi i dalje imaju potencijal za brzo širenje bolesti i

gubitak života. Takođe, Radnici na moru mogu patiti od negativnih uticaja na mnoge načine, koji mogu izazvati psihološke

Obavezno zaštititi platforme: Za stalnu bezbjednost svake instalacije na moru od centralnog značaja je efikasno upravljanje i kontrola.

„Takođe je od esencijalnog značaja da postoje mjere za smanjenje rizika tamo gdje mjere kontrole zataje, na primjer, sistemi za detekciju gasa i sistemi za automatsko gašenje požara. Takođe, treba da postoje mjere za bjekstvo, evakuaciju i spasavanje (Escape, Evacuation and Rescue, EER) u slučaju da sve ostale mjere zataje. Ovi sistemi ne samo da treba da postoje, nego ih treba i testirati, da bi se obezbijedilo da uređaji i oprema rade kad je potrebno. Od ključnog je značaja da je osoblje obučeno, da razumije kako da interpretira upozorenja i preduzme neophodne aktivnosti. Studije identifikacije opasnosti i procjene rizika moraju biti urađene za svako postrojenje, da bi se obezbijedilo da su operateri identifikovali sve rizike i preduzeli odgovarajuće kontrolne mjere prije početka rada instalacije na moru“, piše u dokumentu.

Preporuke obrađivača Nacrta: Preporučuje se da se revidira Nacionalni plan za vanredne situacije, i da se dopuni u svijetlu IP aktivnosti nafte i gasa. Plan treba da podrži individualne planove za vanredne situacije u slučaju izlivanja nafte (OSCP), koje bi u budućnosti svaki operater pripremio za svoj individualni blok. Morska područja koja se trenutno razmatraju za zaštitu treba proglasiti za zaštićena, i imaoći licenci ne bi smjeli sprovoditi aktivnosti u tim područjima ili njihovoj blizini. Oko tih područja treba definisati zonu isključenja (najmanje 500 m). Podvodne olupine brodova i arheološka nalazišta treba da budu pod nadzorom, mapirana, i oko tih područja treba definisati zone isključenja, na bazi njihovog značaja prije nego što operater započne sa bilo kakvim aktivnostima. Zone zaštite i isključenja: Obradivač preporučuje da oko područja sa osjetljivim ili zaštićenim vrstama treba definisati zone isključenja.

„Preporučuje se ispitivanje sisara, kornjača i perajara, koji mogu biti prisutni na lokaciji tokom izvođenja predložene aktivnosti. Definisanje i mapiranje migratornih puteva ptica i perioda migracija, kao i staništa morskih ptica. Ispitivanje podvodnih olupina brodova i arheoloških nalazišta. Ispitivanje kvaliteta vode i kvaliteta sedimenata sa dna mora. Definisanje značajnih područja za ribarenje unutar područja predložene aktivnosti. Definisanje i mapiranje pomorskih saobraćajnih puteva koji prolaze kroz oblast predložene aktivnosti. Ispitivanje nivoa podvodne buke i izrada modela podvodne buke (ua seizmičke aktivnosti), kako bi se definisale zone u okolini izvora buke u kojima će morski sisari, kornjače i perajari biti izloženi riziku“, navodi se u Nacrtu.

Predlaže se usvajanje i implementacija politika koje su vlasti predložile kako bi se osiguralo

da se aktivnosti na nafti i gasu realizuju na održiv način prihvatljiv za životnu sredinu.

„To obuhvata sljedeće: Zabrana ispuštanja otpada od aktivnosti na bušenju u more (bušaće krhotine, bušaće tečnosti i proizvedena voda); Obavezivanje operatera nafte i gasa da se opasni čvrsti otpad koji se generiše tokom obavljanja njihovih aktivnosti odlaže u postojeća postrojenja van granica Crne Gore; Zabrana nepotrebnih emisija u vazduh; itd“, piše između ostalog u dokumentu

Što dalje: Javna rasprava o Izvještaju trajaće 60 dana od dana objavljivanja na portalu Ministarstva ekonomije i jednom štampanom mediju.

Ono što je izvjesno da Vlada i koncesionar moraju potpuno eliminisati svaku mogućnost reprize ekološkog incidenta, odnosno, ekološke katastrofe, kada se 2010. godine u Meksičkom zalivu izlila nafta iz platformi i potpuno devastirala obalu...

Konačnu riječ o ugovorima za istraživanje nafte daće Skupština Crne Gore. Zbog velikog protivljenja NVO sektora naftnog biznisa u Crnoj Gori, Vlada i koncesionari će morati da pruže ubjedljive dokaze da će se strogo poštovati mjere bezbjednosti definisane SPU, kao i da je korist od naftnog biznisa daleko veća od mogućih šteta opisanih u ovom dokumentu.

izvor: